

Proč je eBay rájem pro padělatele umění

19. srpna 2014, Lizzie Crocker

Když se nadšenci pro umění vydají nakupovat originály Warhola, Picassa a Basquiata na eBay, stávají se snadnou kořistí padělatelů a podvodných umělců.

Henry Stephenson o sobě tvrdí, že je na umění závislý. Stěny jeho domu ve Washingtonu D.C. jsou kolážemi zarámovaných obrazů, litografií a kreseb, kulminací celoživotního sbírání umění. Když mu bylo 30 let, koupil si svůj první investiční kus z místní galerie: velikou litografii Marca Chagalla. „Byla to jedna z prvních padesáti edicí a podepsaná,“ říká. „Nebylo pochyb o její pravosti.“

Na začátku druhého tisíciletí, po rozchodu se svou ženou po dvaceti letech manželství, začal Stephenson věnovat více času svému zájmu o umění. Nebyl ale stálým účastníkem aukcí v New Yorku, kde se prodávala díla autorů velikých jmen, jejichž díla byla neustále prohlašována za originály a pravidelně prodávána za šokující ceny. Místo toho hledal výhodné koupě, na eBay lovil Picassa, Moreause a Dalího.

Stepheson se stal na eBay závislým. V průběhu pěti let nashromáždil tucty kusů od jednoho a toho samého překupníka: několik malých akvarelů od Picassa za zhruba 1000 dolarů/kus, pár kusů od Moreause a několik Dalíových rytin, o nichž se myslelo, že jich mnoho chybí. „Tak jsem si říkal, 'Vsadím se, že tenhle chlápek má jeden z těch ztracených kusů,“ říká Stephenson.

Dnes Stephenson spolupracuje na federálním vyšetřování překupníka z eBay, od kterého díla nakoupil. A jeho příběh je zcela běžný. Odborníci říkají, že již od svého založení se eBay stalo hnízdem padělání umění, neregulovaným trhem, kde se nevšimaví nadšenci pro umění stávají snadnou kořistí pro padělatele a podvodné umělce.

Není to příliš namáhavé najít drahé kusy prodané anonymními uživateli, vyprovázené pochybnými certifikáty pravosti, původu a dalšími dokumenty, které mají vyzdvihovat důvěryhodnost díla. (Prodejci na eBay z Maďarska jsem poslala sérii dotazů ohledně dalších informací a dokumentací k „originálům“ Warhola a Basquiata. Zůstaly bez odpovědi.)

Expertí říkají, že přes současné veřejností hodně sledované stíhání padělatelů je stále velké množství sběratelů podvedeno při koupi výtvarného umění online.

Galerista z Connecticutu, David Crespo, se sám nacházel v podobné situaci. V roce 2012 byl obžalován z podvodu, kdy prodával padělaná díla jak na eBay, tak ve své galerii. Potom, co aukční dům Sotheby's prohlásil jeho 21 „originálů“ Picassa, které na eBay koupil za méně než 50 tisíc dolarů, za padělky, je Crespo přesto prodal na otevřeném – a méně náročném – trhu.

Koncem června byl zatčen John Re na základě žaloby jeho účasti v padělatelském komplotu na eBay, díky kterému si vydělal 1,9 milionu dolarů. Re byl obžalován z toho, že tuto padělatelskou akci na eBay odstartoval v roce 2005 – soukromým sběratelům tvrdil, že v roce 1999 narazil na sbírku maleb Jacksona Pollocka, když vyklízel nemovitovat jedné staré dámy

na Long Islandu v New Yorku. Re je nařčen, že 58 obrazů, v ceně od 1 tisíce po 60 tisíc, prodal jedinému sběrateli za 519 890 dolarů. 12 dalších bylo údajně prodáno jinému sběrateli za 894 500 dolarů a 3 další údajně třetímu sběrateli za 475 000 dolarů.

A v dubnu byl floridský pastor Kevin Sutherland za pokus o prodej padělaných obrazů Damiena Hirsta. Sutherland díla bezděčně koupil od padělatele z Kalifornie na eBay. Když ale díla přivezl na ocenění a aukci do Sotheby's v New Yorku, bylo mu oznámeno, že jejich pravost nemohla být ověřena. (Kontaktovali Damiena Hirsta v Londýně, který označil díla za padělky.) Mohl se stát obětí podvodu, když díla původně koupil, ale Sutherland byl později zatčen za pokus se děl zbavit za 175 000 dolarů jejich prodejem tajnému detektivovi.

„Podvod s uměním je zločin na důvěře, který zahrnuje dva ochotné účastníky,“ říká Colette Loll, expertka přes padělání umění, konzultantka eBay a školitelka federálních vyšetřovatelů v případech vyšetřujících padělání. „Lidé stále věří, že tam někde venku jsou schované poklady, které zrovna oni objeví,“ říká Colette Loll. „Je tu stále přítomno přesvědčení, že lze nalézt poklady, které se infiltrávají na online trh s uměním.“

Kupci nakupují díla jako si jiní kupující lístky do loterie s nadějí, že budou mít štěstí. Nedávná vědecká studie vyhodnotila, že až 91 % údajných kreseb a soch od Henryho Moorea prodaných na eBay bylo falešných. A často je to vzdělanější kupec – sběratel umění – kdo si myslí, že vyhrál v loterii, když na internetu objeví podhodnocené umělecké dílo.

Ale když lidé cítí, že by mohlo jít o dobrý obchod, pak jde stranou jejich soudnost. „Všichni dobří obchodníci a sběratelé se podívají na původ díla,“ říká Colette Loll. „Ale lidé stále věří, že právě to jedno dílo, které se objevilo u babičky na půdě existuje bez tohoto sledu majitelů.“

Stephenson byl jedním z těchto kupců. „Od začátku jsem věděl, že to bylo riskantní,“ říká. A zatímco říká, že pátral po původu a přezkoumával údajná díla Picassa pomocí rozsáhlých online katalogů mistrových děl před přihazováním, často ignoroval červené vlaječky dokud díla nabyla na jeho stěnách. „Všechna byla přibližně stejně veliká a certifikáty pravosti a původu napsané na tom samém papíře na stejném starém psacím stroji. Bylo to prostě příliš příhodné.“

S podezřením, že mnoho z děl koupených na eBay budou padělky, se Stephenson účastnil jedné z přednášek Colette Loll o padělání umění v Instituci Smithsonian (výzkumná a vzdělávací instituce v USA spojená s komplexem muzeí), po které ji pozval k sobě domů, aby se podívala na některá díla, která zakoupil.

Dva akvarely poslali do Picasso Administration, instance, která ověřuje díla španělského malíře. Bylo rozhodnuto, že se jedná o padělky. Loll a Stephenson pak nechali pigmenty z akvarelů chemicky testovat a datovat, což opravdu potvrdilo, že se jedná o padělky. Poté nechali chemicky otestovat obraz Gustava Moreaua, který Stephenson koupil od toho samého překupníka. Zjistili, že byl namalován barvami vyrobenými v roce 2000.

Stephenson spolupracuje s policií, ale kupodivu se nezdá, že by mu vadilo, že jeho ceněná díla Picassa, Dalího a Moreaua jsou všechna falešná.

„V hlavě jsem si určil cenu, když jsem dílo dražil a je mi jedno, jestli není pravé,“ říká. „Bylo by krásné zjistit, že jsou pravá, ale jsem větší realista. Nehledám hrnc zлата na konci duhy.“

Nicméně Colette Loll vidí v padělání závažnější problémy vedle narušujícího efektu, který má na trhu s uměním. „Narušujeme kulturní záznamy, narušujeme záznamy historie umění, ovlivňujeme dědictví a dědice těchto umělců. Je to zločin na kulturním dědictví.“ A když se

podvodné dílo dostane na trh, má sklony v něm obíhat. V posledních čtyřiceti letech tři odlišní sběratelé předložili Matissově Nadaci to samé dílo k ověření. Ve všech případech bylo zamítnuto.

Colette Loll pracuje s eBay na iniciativě monitorující stránky, ale říká, že chyba není jen na straně této společnosti. „Na stránkách potřebujeme více očí, ale také potřebujeme sledovat poptávky spotřebitele po dílech, která vypadají jako pravá, ale jsou oceněna velmi nízko v porovnání s cenou na trhu.“ C. Loll plní svou roli v ochraně našeho kulturního dědictví vytvářením programů na podporu povědomí spotřebitelů a tím jim zabránit v nákupu padělků. „Nedostatek opatrnosti a pocit časové tísně v těchto online aukcích hraje přímo do karet internetovým podvodníkům,“ říká.

Joe Gioconda, právník specializovaný na duševní vlastnictví, který se často soudí ve věci padělatelů na internetu předpovídá, že počet podvedených spotřebitelů bude stále raketově stoupat z toho důvodu, že jak prodejci tak prostředníci jako eBay jsou velmi zřídka považováni za zodpovědné za zločin padělání. „Padělání umění se nehodí téměř do žádné právní teorie, která by pachatele přísně trestala,“ říká Gioconda. „Pokud jste podvedeni, pak se nejčastější způsob vašeho odškodnění bude řídit ústavním právem.“

Je tu také problém opětovného prodeje díla, které jste draze zaplatili, v případě, že máte rozumný důvod si myslet, že není pravé. „Je to něco jako taková zvrácená vzpruha. Jakmile jste jednou investovali do díla, tak držíte horkou bramboru a nechcete vědět jestli je falešné nebo ne,“ říká Gioconda.

A přestože eBay má přímý zisk z prodeje, není obvykle odpovědný pokud se nedozví o podezřelém prodejci. V prohlášení do The Daily Beast eBay řekl, že „iniciativně vyhledává a odstraňuje členy své komunity, kteří vykazují jakéhokoli podvodné chování,“ a že vyzývá členy své komunity, aby je upozornili na podvodné položky pomocí odkazu „Report Item“ (Nahlásit položku) nebo formulářem. „Jakmile je taková informace přijata, pak je zahájeno detailní prověřování našimi týmy. Pokud se usoudí, že jde o podvodnou položku, pak je ihned odstraněna.“

Ale v rychlém pohledu na eBay člověk najde mnoho aukcí uměleckých děl, moc dobrých na to, aby to bylo pravda. A případní sběratelé jako Henry Stephenson pokračují v narušování kulturních záznamů během jejich lovu na schované poklady.

„Testování přišlo znovu na Georgese Braquea. Všechno bylo v pořádku kromě malé části obrazu, která byla přemalována.“ A kvůli této anomálii ověřovatelé rozhodli, že je nejedná o originál. Ale Stephenson neztrácel naději.

„Sám jsem se dal do velmi usilovného studia Braquea a nevypadá to jako něco, co kdy namaloval, ale často vylepšoval své vlastní obrazy. Nikdy se nezdál být spokojený se svými dokončenými díly. Takže fakt, že se na obraze našlo přemalování mě opravdu netrápí, stále mám jiskřičku naděje, že je pravý.“

Zdroj: <http://www.thedailybeast.com/articles/2014/08/19/why-ebay-is-an-art-forgers-paradise.html>